

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega desetega dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din 40.—
Polletna naročnina „ 20.—
Četrtna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

— Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Poštni ček. rač. št. 11.461.

Košarčan:

Velikonočne misli.

Zopet ubrano zvonovi zvone in iz naših cerkev in cerkvic se glasi veličastni, zmagoslavni spev »Aleluja, Aleluja«. V srcih vlada svečano razpoloženje in versko zadoščenje. Vse drugačno pa je naše ostalo duševno razpoloženje, saj nas moré neštete težave in skrbe naše razdrapane politične in gospodarske razmere.

Naš nacionalni ideal še ni izpolnjen, stotisoče bratov in sestra ječi pod najstrašnejšim, barbarskim jarmom, kakor ga ne pozna zgodovina. Toda ne samo to. Naš večni nasprotnik na zapadu steza svoje grabežljive roke tudi še po naši sedanji zemlji, po Sloveniji in Dalmaciji in si prizadeva na vse strani, da bi zagospodoval gospodarsko in s tem politično na vsem Balkanu. Upajmo, da zama.

V interesu našega nemirnega zapadnega sosedu bi bilo, da se z nami pogodi za Jadran na pravični podlagi, da se zaustavi za vedno prodiranje Nemcev ob Triglavskem pogorju. Toda ne! Lahki nas dražijo, žalijo in izzivajo sistematsko in naravnost potiskajo v naročje — velike Nemčije. Kocka je padla. S Francozi že imamo prijateljsko pogodbo, z Nemci smo v najboljših odnošajih in tudi z Bolgarijo se bomo kmalu pobotali. Spričo takega položaja je otročje in demagogija, netiti laško narodno prenapetost in poželjivost po vzhodni Adriji. Kakor aksijom stoji trdno: Ta bo jugoslovanska, severni Jadran pa bo po storjenem aranžmaju deloma v nemškem območju. Res, trdih bojev in velikih naporov bo še treba, pa prišlo bo i za nas i za vas, primorski bratje, vstajenje.

Manj razveseljiv je naš notranji politični in gospodarski položaj. Tu smo tam, kjer smo bil pred leti. Razrvanost, nasilje, korupcija, zanemarjenje našega narodnega gospodarstva! Država je bogata, visoke so javne dajatve, toda nad vsem tem se raduje, vse to uživa le par sto ali tisočev porodic. In tako beremo dan na dan o aferah, korupcijskih kupcijah, provizijah in zaradi. Dobršen del naroda, zlasti javni nameščenci pa se tope v bedi, sramoti in poniževanju. Javno se žigosajo vse zlorabe, toda mogotci in ciniki se smejejo in — zaradijo dalje, dalje, gazeč vsa načela o bratstvu, poštenju in morali. Kaj čuda, da peša državna vera, da gine razpoloženje in navdušenje za državo! Splošna apatija se polašča domala vsega naroda.

Kdaj pride tu vstajenja dan: da bomo vsi enega duha in misli, prožeti bratske ljubezni, da bomo zadovoljni, ponosni Jugoslovani od severa do juga, od vzhoda do zahoda? Dokler se bodo prodajale male stranke večjim, vladajočim in jim pomagale pri njihovem kvarnem delu, dokler ne pride do znosne kolaboracije vseh strank, ki so za narod in državo, za pošteno upravo in vladanje ter za vsestranski napredek; dokler se bo smelo pri nas svobodno krasti javen denar; dokler ne bo dolžnosti, polagati točne račune o javnem denarju — samo za računsko leto 1924-25 znašajo ne: obračunani krediti ministrstev nad dve milijardi Din — dokler se bo dajala generalna odveza za golufije in tatvine preteklih let zakonskim potom — primerjaj namero v državnem proračunu za leto 1928-29 — tako dolgo gotovo ne.

Pri nas bo boljše, bomo prišli iz kaosa in nereda takrat, kadar bomo začeli velike tatlave državnega denarja, velike korupcijoniste, pa naj so to sami ministri, obešati. To bo pa zopet možno, kadar bo številčno razmerje med ministri tako, da bo srbijanskih ministrov le toliko, kolikor skupno slovenskih in hrvaških.

Ker pa je spričo naših obstoječih prilik i eno i drugo še dolgo izključeno, je solnce našega notranjega vstajenja še daleč, daleč za gorami.

Važna spomenica.

Intenzivni napor naše Zveze, da se zboljša gnotni in moralni položaj drž. nameščencev.

Začetkom tega meseca in še preden je Narodna skupščina vzela v pretres finančni zakon za proračunsko leto 1928-29, je poslala Zveza obema slovenskima parlamentarnima kluboma, dalje še posebej poslancem gen. Pušenjaku, dr. Kramerju, dr. Pivkotu in Vesenjaku, potem Glavnem Savezu in vsem ostalim pokrajinskim Zvezam važno Spomenico. Iz nje naj izvolijo člani Zveze povzeti, da je storila Zveza v polni meri svojo dolžnost, to pa v odločilnem času. Finančni zakon je sedaj že pod streho. Krivda, da se niso vpoštevale vse naše zahteve je pripisati pač našim političnim pa tudi finančnim razdrapanim razmeram, največ pa seveda neuvidevnosti naših merodajnih, ki nimajo menda drugega posla, ko da se bore za nadoblast. Spomenica, ki navaja v kratkih stavkih vse najvažnejše zahteve drž. nameščencev, se glasi doslovno:

»Zveza je načeloma proti ukoreninjeni praksi, da se zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih izpreminja ali dopolnjuje z uredbami, čeprav imajo te uredbe na podlagi finančnih zakonov in člena 94. ustave moč zakonov.

Prav tako bi bilo prenehati s prakso, da se posamezni členi uradniškega zakona izpreminjajo dopolnjujejo ali ukinjajo s finančnimi zakoni, ker trpi vsled tega pregled prvotnega zakonskega besedila in nastajajo nesoglasja, ki so dostikrat v nepopravljivo škodo drž. nameščentvu.

Ker pa ukinjajo finančni zakoni že nekaj let sem z vso doslednostjo samo dobrine, pridobljene z uradniškim zakonom, in ker z revizijo tega zakona v doglednem času še ne moremo računati, bi drž. nameščentvo najtopeje pozdravilo, ako bi finančni zakon za leto 1928/29 izjemoma in prvič obsegal določbe, ki bi vsaj začasno, t. j. do revizije uradniškega zakona, ki se ji s tem nika ne odrekamo, ublažile mizerno stanje državnega nameščentva.

Zato si dovoljujemo staviti k predlogu finančnega zakona za leto 1928/29, sledeče amandmane:

Črtajo naj se:

1. člen 27., ki se tiče centralizacije kredita in s tem združenega poslovanja za izplačevanje posmrtnin drž. nameščencem. (Glej predlog pod II. točka 7.)

2. člen 40., s katerim se ukinja odstavek v) »pravilnika o naročitim dodacima na platu, u novcu ili naturi, državnim službenicima građanskoga reda, saobrazno popisu čl. 40. zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskoga reda. — u resoru Ministarstva Pravde«, ki se glasi: »stražarsko osebje, za vreme nočne službe računaući vreme od 20 do 6 časova po 1 Din na puni sat nočne službe. U tu službu računna se vreme provedeno na smeni u stražarnici; iz člena 65. recipirani členi finančnega zakona za leto 1927/28 in sicer:

3. člen 297., s katerim se določa enoletna čakalna doba za pridobitev pokojninske pravice v višji položajni skupini;

Pismenost.

Zeugnis der k. k. Realschule in K. M. L. aus U. in Krain, r. kath., Schüler der zweiten Klasse, erhält hierdurch über das zweite Semester des Schuljahres 1906/07 ein Zeugnis der ersten Klasse.

Mož je bil napačno preveden. V razlogih ministrske odločbe stoji, da je prejel spričevalo šele prvega razreda in da ne more postati zvaničnik.

Tožil je na Državni svet. Državni svet je tožbo zavrnil iz razlogov napadene odločbe ter pokazal na »Zeugnis der ersten Klasse«.

Če se to godi na zelenem deblu —

—a.

4. Člen 302., ki določa podaljšanje službene dobe za dosego pokojnine od 10 na 15 let;

5. člen 303., ki razveljavlja čl. 123. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih glede brezobrestnih posojil državnim uslužbencem ter zadnji odstavek člena 137. l. c. glede prišteta 10 let k pokojninski osnovi v primeru nezgode v službi ali radi nje;

6. člen 309., ki nalaga izpitnim kandidatom breme honorarjev za izpraševalne komisarje.

Za takšne nagrade naj se odobre pri dotičnih razdelih oziroma glavah posebni delegirani krediti.

Črtajo naj se nadalje:

7. člen 66. predloga finančnega zakona za leto 1928/29, ki daje pooblastilo za prevedbo zvaničnikov in služiteljev na položaj dnevničarjev;

8. člen 67., ki se tiče nepriznanja selitvenih stroškov, izvzemaš kadar gre za premestitev iz kazenskega razloga.

II.

Vstavi naj se:

1. kot nov člen: »Ukinja se zakon z dne 25. julija 1926 o izpremembi člena 234. uradniškega zakona o podaljšanju nestalnosti državnih uslužbencev (Služb. Nov. br. 172 — XLVIII z dne 21. julija 1926)«.

Razlog: Manjša nesreča za državo je, ako se podeli stalnost enemu event. ne popolnoma kvalificiranemu delu državnega nameščentva, nego ako se vsled političnih prilik stalno izmenjavajo državni uslužbenci, kar je ogromno škodo kontinuiteti in dobremu opravljanju državne službe.

Dalje naj se ustavi:

2. kot nov člen: »Člen 164. fin. zakona za leto 1927/28 se črta s pristavkom, da velja odločba ministrskega sveta DR br. 107.201/1924 o draginskih dokladah državnih upokojencev in upokojenk tudi za orožnike, upokojene po zakonu z dne 1. aprila 1922;

3. kot nov člen: »V členu 326., točka 1. finančnega zakona za leto 1927/28 se črta besedilo: » krediti, odobreni s proračunom za te izdatke pa se ne smejo prekoračiti«. — Ministru za finance se naroča, da preskrbi za kritje poviška, nastalega vsled revizije zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih, potrebni krediti«.

Razlog: Revizija uradniškega zakona ima le takrat kakšen zmisel, ako se z njo gnotno stanje drž. nameščentva zboljša.

Zadostno in trajno kritje bi nudilo uvedba trošarine na vino in žganje v celi državi.

Dalje naj se vstavi:

4. kot nov člen: »Postavke členov 35. in 36. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se zvišujejo petkratno«.

Razlog: Ukinitve stanovaniske zaščite s 1. majem 1928 in dejstvo, da se člen 37. uradniškega zakona glede 10, 20 in 30% zvišanja redne stanarine niti doslej še ni izvršil.

Dalje naj se vstavi.

5. kot nov člen: »V členu 39. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se črta besedi »ali samoupravnega« ter se za se-

danjim besedilom tega člena doda kot 2. odstavek: »Ta določba pa ne velja za ona stanovanja, v katerih uslužbenci neobhodno morajo stanovati vsled zahteve ali posebnega značaja službe same. Taki uslužbenci imajo pravico do cele stanarine«;

6. kot nov člen: »Člen 112. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se izpremeni in glasi: »V državnih in samoupravnih zdravljenja.

Samoupravnim bolnicam povrne v teh primerih oskrbne stroške država«;

7. kot nov člen: »Člen 124. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se naj spremeni in glasi: »Po smrti državnega uslužbenca aktivnega ali upokojenega, grede vdovi — ne da bi se ji s tem prikrajševale druge zakonite preskrbine — kot posmrtna četrti redni prejemki in event. draginjske doklade v izmeri trojnega mesečnega zneska, ki ga je dobival umrl naposled. Ako sta pa zakonska druga opustila zakonsko skupnost, tedaj vdova nima pravice do posmrtna četrti, razen, ako se je s svojim možem razdružila le zaradi vzgoje otrok ali iz zdravstvenih ozirav ali gospodarskih in sličnih razlogov, ki niso bili povzročeni po osebnih odnošajih.

Ako državni uslužbenec ni zapustil upravičene vdove, gre posmrtna četrti nerazdelno najprej zakonskim potomcem, ki so bili v oskrbi umrlega uslužbenca, in če takih potomcev ni, tistim zakonskim potomcem, ki so iz svojih novcev plačali stroške stanu primerne pogreba ali — ako je bilo za pogreb preskrbljeno drugače — ki so umrlemu stregli v njegovi zadnji bolezni pred smrtjo«.

»Rešenja o pomoči porodicama umrlih službenika, za koje je predviden kredit u razdelu »Penzijske i invalidniske potpore« budžeta državnih rashoda, donosi resortni Minister, koji sme to pravo preneti na područne organe«;

8. kot nov člen: »V členu 138. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se črta besedica »redna« ter se naj doda:

»Stanarina po tem zakonu se prizna tudi vsem že sedaj upokojenim državnim uslužbencem.

Civilnim državnim uslužbencem, ki preslužijo v aktivni službi 10 let v eni in isti položajni skupini ter se upokoje, se odredi pokojnina višje položajne skupine, če so imeli v poslednjih treh letih vsaj priporočljive ocene«.

Razlog: Analogija k členu 302 zakona o ustroju vojske in mornarice«;

9. kot nov člen: »V členu 152. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se doda za 2. odstavkom:

»Upokojencem s polno dobo teko polni v pokojnino vstevni prejšnji prejemki, upokojencem z nepopolno službeno dobo pa prejšnji v pokojnino števni prejemki v najmanj dve tretjinskem iznosu tako dolgo, dokler se ne prične z izplačevanjem pokojninskih prejemkov. Eventuelna razlika se odtegne v 12 mesečnih obrokih«.

Razlog: Če se predvideva v čl. 152. odst. 3. ex lege — akontacije v primeru odmerjenja rodbinske pokojnine, so take akontacije še tembolj na mestu pri odmerjanju osebne pokojnine.

Dalje naj se vstavi:

10. kot nov člen: »V členu 156. zak. o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se doda kot 2. odstavek:

»Nakazani prejemki se pa morajo začeti izplačevati prizadetim strankam, ne da bi se čakalo na odobritev Glavne Kontrole«;

11. kot nov člen: »Člen 239. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se izpremeni in glasi:

Sa licina koja su penzionisana pre obnarodovanja ovog zakona postupiće se ovako:

1. Oni koji su penzionisani pre 1. avgusta 1914. god. ili koji su penzionisani po navršetku najmanje 20 godina efektivne službe, ili koji su v času obnarodovanja ovog zakona već navršili 60 godina života, prevešće se na penzijske primadležnosti po ovom zakonu brez revizije, prema godinama službe i preta položajima sa kojih su penzionisani.

2. Oni koji su penzionisani posle 1. avgusta 1914. god. ili koji su u času penzionisanaja imali manje od 20 godina efektivne službe, ili su u času obnarodovanja ovog zakona imali manje od 60 godina života, imaju se podvrći reviziji u pogledu njihove sposobnosti za službu.

Reviziju će izvršiti državna lekarska komisija (čl. 108) enog državnog nadležstva u čiji resor pripadaju. Onaj, za koga komisija nadje da je telesno ili duševno nesposoban za službu, prevešće se na penzijske primadležnosti po ovom zakonu, prema godinama službe i prema položaju za koga je penzionisan. Oni koji se nadju sposobni pozvaće se u roku od šest meseci od komisijskog pregleda na službu koja odgovara njihovom položaju, u koliko bude praznih mesta. Ko se ne odazove pozivu na službu, ne prevodi se na penziju po ovom zakonu. Oni, koji se oddazovu, pa u nedostatku praznih mesta ne dobiju službu, a tako i oni kojima iz istog razloga nije ni upućen poziv u zakonskom roku, prevode se po ovom zakonu prema godinama službe i prema položaju, sa kog su penzionisani. V daljem roku od pet godina, kako se budu mesta upražnjavala, pozivaće se i oni, kojima nije poziv upućen, pa ako se ne odazovu, vratiće se od dana, kada im je stigao poziv, na staru penziju, osim ako ne budu već navršili 60 godina života, odnosno ne budu opet postali nesposobni za službu, što se ima dokazati na način propisan ovim zakonom. Posle roka od pet godina nema više revizije«.

Dalje naj se vstavi:

12. kot nov člen: »Člen 240. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih se izpremeni in glasi:

Gospodom
nudi krasne povišnike in obleke
Fran Lukić, Ljubljana
Stritarjeva ulica.
Najfinejši izdelek ob najnižji ceni.

Porodicama državnih službenika kojima su porodične penzijske pripale pre obnarodovanja ovog zakona povećavaju se penzijske za 100%.

Kćerima državnih službenika, kojima je po dosadanjim zakonskim propisima porodična penzija pripadala i preko granice, koju je ovaj zakon povukao, ostaje to pravo i nadalje pod uslovima dosadanjih propisa, no sa sumom određenom u ovom zakonu«.

Končno naj se vstavi.

13. kot nov člen: »Določbe rešenja ministrskega sveta z dne 8. oktobra 1924. DR br. 107.201/26 (Služb. Nov. br. 236 — XLIX z dne 15. oktobra 1924) veljajo tudi za upokojeno (provizionirano) delavstvo tobačne tovarne v Ljubljani in za poštne sle«.

14. kot nov člen: »Dovoljuje se obnova postopanja za priznanje službene dobe v primeru, ako je državni nameščeneec opustil tožbo na Državni svet v 30 dnevnom roku po členu 228. zak. o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih iz razloga, ker v rešenju o prevedbi ni bila označena službena doba, ki se mu je priznala s 1. septembrom 1923 kot z dnevom prevedbe«.

III.

S finančnim zakonom za leto 1928/29. oziroma na drug primeren način naj bi se ustrezalo sledečim našim petitom:

1. »Zakon o povračilih stroškov ob selitvi in službenem potovanju častnikov, vojaških duhovnikov, uradnikov in ostalih uslužbencev pri vojski in mornarici in o dokladah na zvanja itd.« z dne 15. novembra 1926 (Služb. Nov. br. 278 — LXIX z dne 7. decembra 1926) naj bi se s primernimi izpremembami in dopolnitvami uveljavil tudi za civilne uradnike in ostale drž. nameščence.

Razlog: Ta petiti je tembolj upravičen, ker država niti skoro po preteku petih let še ni izdala za civ. državne nameščence specialnega zakona, ki ga jim je obljubila v členu 45. odst. 1. uradniškega zakona.

2. Mesti Ljubljana in Maribor naj bi se uvrstili v I. draginjski razred.

3. Vlada naj ne posveča svoje pažnje samo povečanju osebnih prejemkov za sodnike, marveč naj ji je dolžnost, da se v enaki izmeri regulirajo plače tudi vsem ostalim uradnikom I. kategorije in s tem sorazmerno tudi nameščencem drugih kategorij, zvančnikom in služiteljem.

4. Merodajni čimitelji naj bi povzeli inicijativo glede obligatornega zavarovanja javnih nameščencev zoper bolezni. Na ta način bi se mogel udeležiti v čim najširšem in najpopolnejšem obsegu zakonodavčev namen, ki je v členu 112. uradniškega zakona le deloma izražena.

Primerjaj češkoslovaški zakon z dne 15. okt. 1925, zbirka zakonov in naredb št. 221).

5. Za državne civilne in vojaške upokojece ter njih rodbinske člane, dalje za njih vdove in sirote naj bi se radi permanentno vozne olajšave v polnem obsegu uveljavila določba 4. odstavka čl. 16. pravilnika o vozni ugodnostih na železnicah in ladjah v drž. eksploataciji z dne 13. januarja 1927 (Služb. Nov. br. 15/IV z dne 22. januarja

Ameriški milijonarji.

(Nadaljevanje).

Velekapital ima tudi velike domisleke. Ameriški multimilijonarji imajo čisto čudne domisleke. Časih dobre, časih tudi slabe. O slovsstvu, glasbi in likovni umetnosti Jankeci ne razumejo bogve kaj. O teh stvarih tudi nočejo nič razumeti. Da nekaj razumeš, treba stvar raziskavati, delati in za to delo nimajo časa. »Delati, znači pridobivati dolarje«. Vse, iz česar se ne morejo kovati dolarji, je nevažno.

Paderevski je igral v hiši ameriškega multimilijonarja. Po koncertu je gospodar ogovoril glasbenika. Ta je bil tega vreden: pošteno vsoto dolarjev so mu morali odšteti. Čim več plačaš komu, tem bolj je zanimiv.

»Koliko let ste igrali, da ste postali tako slaven maestro?« je vprašal gostitelj. »Tako dolgo?« Koliko ur na dan?« Gospodar je zmajal z glavo. »To je mnogo. Če bi se bilo toliko časa bavili s trgovskimi vprašanji, bi zdaj več zaslužili.«

Kljub temu Amerikanci vabijo slavne ljudi v poseite in pokupujejo v Evropi vse redkosti. Če Amerikancu temeljito dokažeš, da je neka stvar slavna in da na vsem svetu ni druge, tej enake, bo plačal poljubno ceno zanjo.

Prošlo leto je nek Amerikanec kupil iz nekega angleškega gradu dve sliki angleškega slikarja Reynoldsa za 150.000 angl. funtov (preko

41 milijonov dinarjev). Prvo izdajo neke Shakespearjeve žaloigre, zvezčič, ki je veljal tri penje, so na neki ameriški dražbi pri Gotbayu prodali za 12.000 funtov. Ruski knez Juzupov, ki je postal znan zaradi Rasputinovega umora, je zapustil Rusijo brez kopejke. Carinske oblasti so mu pa dovolile, da je vzel s seboj debelo palico. Na to palico sta bili naviti dve Rembrandtovi sliki — slavni sliki iz slovite Juzupove galerije. — V Londonu mu je starinar Colnagie zanj dal 50.000 funtov predujma; pozneje je oba Rembrandta kupil trgovec Widener iz Philadelphije za 120.000 funtov. Juzupov zdaj zahteva sliki nazaj in je vložil pri ameriškem sodišču tožbo na povrnitev slik. Widener je izjavil, da mu je umetnost sport in da slik nikakor ne da nazaj. Zatekel se je h skrajnemu sredstvu: zapustil je ti dve sliki in vso svojo galerijo, vredno pedeset milijonov dolarjev, mestu Philadelphiji. Še več: zgradil je palačo kot muzej, kjer bo nastanjena ta galerija. Palača je veljala nad deset milijonov dolarjev. Ameriško sodišče je bilo postavljeno pred težko odločitev: ali naj ameriškemu narodu ostaneta ta dva Rembrandta ali naj jih izgubi?

Ko je slavna Mona Lisa, delo Leonarda da Vinci, izginila iz pariškega Louvrea, so se pojavile govorice, da je bila tatvina izvršena po naročilu nekega ameriškega zbiralca umetnin. Slika so pozneje sicer našli in jo vrnili na nekdanje mesto, vendar vsi, ki so jo videli prej, trdijo, da je

Mona Lisa izgubila svoj nekdanji božanstveni smehljaj; ta smehljaj, ki ga je Leonardo več let skušal ujeti na platno in ki ga je na vse zadnje ovekovecil; obdajal je Mono Liso s pevci in šalijci da se ne bi jenjala smehljati in tako je čakal na uro navdihnjenja... Vendar si še dandanes šepetejo, da visi prava Mona Lisa v zasebni galeriji nekega konzervnega kralja v Chicagu in da so v Louvre vrnili samo kopijo.

V palači Bath House v Londonu se je nahajala slovita zbirka draguljev iz XV. do XVI. stoletja. Zbirko so cenili na milijon funtov. Zbral jo je južno - afrikanški milijonar Julij Werhner. Po njegovi smrti je prešla v last njegove žene, sedanjne Lady Leedlon. Neki čikaški milijonar je po vsej sili hotel dobiti zbirko, ali vsaj del te edinstvene kolekcije. Hotel jo je kupiti, toda ni bila naprodaj. Poiskal je ljudi, ki so se s zasebno jahanjo odpeljali v Evropo, da zbirko ukradejo. Julija 1924 je bil del te zbirke ukraden na čisto nepojasnen način.

Nobenih sledov ni bilo najti. Medtem je čikaški milijonar umrl. Ker so bili ukradeni dragulji vse preveč znani, jih ni bilo mogoče pri nobenem starinarju spraviti v denar. Nato so se tatovi pričeli pogajati maravnost z Lady Leedlonovo samo in po dolgih pogajanjih so tatovi ukradene predmete vrnili proti plačilu 10.000 funtov.

(Dalje prih.)

1927) ter hkratu ukinila določba 5. odstavka iste-ga člena in pravilnika.

Prav tako naj bi se ukinilo vse določbe čl. 71—76 navodil ministrstva saobračaja z dne 11. aprila 1927, M. S. br. 4993/27, kolikor se nanašajo na omenjeno ugodnost za upokojene drž. civilne in vojaške uslužbenca, na njih rodbinske člane ali na njih vdove in sirote ter naj bi se prilagodile gornjemu petitu.

Jugoslovanske tekstilne tovarne Mautner d. d.

Tovarne: Beograd, Litija, Sv. Pavel pri Preboldu

*

Izdelujejo rjavo in belo kotenino
in prvovrstne šifone iz naj-
boljšega ameriškega bombaža.

*

Prodaja na veliko in malo pri tvrdki

A. & E. Skaberne

LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

ZAHTEVAJTE DOMAČE IZDELKE!

Drž. nameščencem in nji- hovim vdovam v vednost.

Zasilne mere.

Zveza je dobila pismo, ki ga doslovno pri-
občujemo:

Na cenjeni dopis z dne 29. februarja 1928
časť nam je naslov izvestiti, da smo priprav-
ljeni dovoliti vsem iz aktivite v stanje po-
koja postavljenim državnim nameščencem, ev.
tudi njih vdovam, ki morajo čakati na naka-
zilo pokojninskih prejemkov, posojila do one
višine, ki prilično odgovarja predvideni po-
kojnini in to brez poročstva, samo proti običaj-
nim obrestim in manipulacijskim stroškom in
pa na pristanek finančne delegacije, oziroma
onega naredbodavca, ki bo prvo leto nakazo-
val pokojnino. Te akontacije bo konzorcij na-
kazoval mesečno sproti. Za primer, da bi se
te akontacije ob prvem izplačilu zastale po-
kojnine ne mogle odbiti v celoti, marveč se
želi, da bi se odplačilo posojila raztegnilo na
več obrokov, bi morali prosilci podati kako
nadaljno garancijo, ki bi obstojala ali v oseb-
nem poročstvu zmožnih porokov, zastavitvi
vrednostnih papirjev, polic itd. kakor se to za-
hteva v konzorcijalnih pravnih. Faktično že
konzorcij dovoljuje delj časa take akontacije,
pa tudi večja posojila na terjatve iz part. 55
in to upokojencem vseh vrst državnih name-
ščencev brez izjeme.

Hranilni in posojilni konzorcij javnih name-
ščencev in upokojencev reg. zadruga z omeji-
jamstvom v Ljubljani.

Iz zapiskov naše Zveze.

(Nadaljevanje).

Zapisnik 2. odborove seje z dne 24. januarja 1928.

II.

G. načelnik prečita poziv Glavnega Saveza,
v katerem vabi zastopstvo naše Zveze na plenarno
sejo dne 28. in 29. januarja v Beogradu. Na tej ple-
narni seji se bo v glavnem podalo poročilo uprave
o delovanju Glavnega Saveza izza meseca aprila
1927 do najnovejšega časa ter o pripravah za re-
vizijo uradniškega zakona in uredbe o razvrstitvi.
Dalje se bo razpravljalo o načrtu uredbe za osno-
vanje penzijskega zaklada, o novi regulaciji sod-
niških plač z ozirom na položaj ostalega uradni-
štva z isto šolsko kvalifikacijo, o stikih Glavnega
Saveza z mednarodno uradniško Zvezo, o sploš-
nem stanju naše organizacije s posebnim ozirom
na novi statut Glavnega Saveza ter o vprašanju
upokojenih tobačnih delavcev po predlogu naše
Zveze.

Kakor je bilo že sklenjeno, se bosta za našo
Zvezo udeležila te plenarne seje njen načelnik in
gospod dr. Stegenšek.

Odbor sklene poslati na plenarno konferenco
poleg načelnika g. Paternostera in dr. Stegenška

še gosp. Lillega kot zastopnika upokojencev in
g. Franetiča kot zastopnika nižjih uslužbenecv.

Tajnik Bekš prečita navodila za našo delega-
cijo ter prosi, da o njih odbor razpravlja ter iz-
razi svoje mnenje. Prav tako se prečitajo navo-
dila g. dr. Ferjančiča.

Načelnik g. Paternoster opozarja na članek
»Za novu orientaciju«, ki je bil objavljen v zadnji
številki »Cinovniškega Glasnika« in ki stremi za
tem, da bi se postavile vse strokovne organizacije
na centralistično podlago, vsled česar bi morale
pokrajinske Zveze kot nepotrebne same od sebe
likvidirati. Po živahni debati se sklene, da naša
delegacija v izogib nepotrebnim diskusijam, ki bi
nastale radi tega vprašanja, na plenarni seji Glav-
nega Saveza predlaga, da o tem vprašanju raz-
pravlja in stori primeren sklep šele prihodnja
glavna skupščina, ki se bo vršila v Sarajevu. Ako
pa bi Glavni Savez na vsak način vztrajal na re-
šitvi tega vprašanja, tedaj mora naša delegacija
zavzeti odločno protivno stališče ter opozoriti
plenarno sejo Glavnega Saveza na vse nedostatke,
ki smo jih ugotovili glede delovanja Glavnega
Saveza in ostalih pokrajinskih Zvez tekom lan-
skega leta.

Tajniku Bekšu se naroči, da sestavi za Glav-
ni Savez primerno spomenico,* v kateri naj bodo
navedene vse naše najbolj pereče zahteve. Ta
spomenica naj služi delegaciji hkrati kot speci-
jalno navodilo.

Gospod Jakše opozarja k dnevnemu redu ple-
narne konference na nevdržno stanje provizijon-
iranih poštnih slov, ki uživajo po večini mesečno
provizijo v najvišjem znesku do 10 Din ter pre-
dлага, naj se z akcijo glede izboljšanja pokojnin-
skih prejemkov tobačnih upokojencev združijo tu-
di zahteve poštnih slov. Jakšetov predlog se so-
glasno odobri. G. Stavec prosi, naj bi se delega-
cija zavzela, da bi po preteku 10-letne službene
dobe postali sodni služitelji zvaničniki analogno
kot davčni izvrševalci.

G. Kalašič prečita spomenico sekcije Zaveza
finančne kontrole, s katero zahteva ta organiza-
cija revizijo prevedbe uradnikov finančne kontro-
le ter prosi, da bi delegacija v njej izražena
petita zastopala pri prvi točki dnevnega reda ple-
narne seje.

Gospod Svetek opozarja na težkoče, ki se po-
javljajo pri staroupokojencih radi zbiranja do-
kumentov ob prevedbi kronskih penzij na dinar-
ské ter prosi, da bi se v dotični spomenici za
Glavni Savez tudi to dejstvo posebno podčrtalo.

Gospod Mahkovec predlaga, naj bi spomenica
zahtevala posplošenje državne trošarine na vino
in žganje na celo državo, ker bi se s tem pridobili
novi finančni viri za kritje proračunskih izdatkov,
ki so v zvezi z našimi gmožnimi vprašanji.

Gospod Dimnik predlaga, naj se ta spomenica
razmnoži ter predloži vsem merodainim čini-
teljem.

Gospod dr. Stegenšek opozarja na namerava-
no obdavljenje draginskih doklad državnih na-
meščencev ter prosi, da se Glavni Savez s spo-
menico tudi na to opasnost opozori. Predlaga tudi,
naj vlada Narodni skupščini čim prej predloži
zakon za pobijanje korupcije.

Gospod Martinšek prosi naj se delegacija za-
vzame povodom plenarne seje tudi za takojšnje
izplačilo razlik poštnim služiteljem, ker jih ti iz-
med vseh drugih služiteljev še doslej niso prejeli.

III.

»Dom državnih nameščencev v Ljubljani«.

Gospod Rostan pledira za hitro odločitev te-
ga vprašanja, ker »Hranilni in posojilni konzorcij«
radi posebne določbe v kupni pogodbi z mestno
občino, na odločitev Zveze že radi tega ne more
dolgo čakati, ker mora pričeti z graditvijo palače
naikasneje leta 1930.

Tajnik Bekš poda glede tega vprašanja v
kratkih obrisih ves historijat, ki dokazuje, da je
Zveza podvzela za ugodno završitev akcije za
gradnjo »Uradniškega Doma« vse, kar je bilo v
njeni moči. Po debati, ki se je udeležo gg. načel-
nik Paternoster, Lilleg, Zupanec, Rostan in Bekš,
se sklene sklicati prihodnji tedne posebno sejo, ki
naj se bavi samo s tem vprašanjem.

ZAPISNIK

3. odborova seja z dne 10. februarja 1928.

I.

Ker je o poteku plenarne seje Glavnega Saveza
z dne 28. in 29. januarja obširno poročal »Naš
Glas« št. 4, odpade razprava o tem.

II.

Narodna poslanca gg. dr. Kramer in Ve-

* Smo jo že objavili.

senjak, katerima je bila naša spomenica iz-
ročena, sta prosila, naj jima Zveza preskrbi po-
seben elaborat, ki naj navaja vse glavne zahteve
državnih nameščencev. Ta elaborat bi se dal
uspešno uporabiti pri sestavi amandmanov k
predlogu finančnega zakona za leto 1928/29. Prav
tako je poslanec Vesenjajk delegatom namignil,
naj Zveza radi stanovanjskega vprašanja, ki bo
po 1. maju t. l. dobilo povsem drugačno lice, kaj
primerne ukrene. Tajnik Bekš in za njim
dr. Stegenšek navajata dotične člene pred-
loga finančnega zakona za leto 1928/29, s katerimi
se določbe uradniškega zakona ukinjajo, oziroma
izpreminjajo in h katerim naj bi Zveza sestavila
primerne amandmane. Ti členi in sicer 27., 40.,
65., 66. in 67. naj bi se s primernim besedilom
dopolnili, izpremenili ali pa po potrebi popolnoma
črtali. Prav tako bi bilo opozoriti merodajne kro-
ge na člen 65. predloga fin. zakona za leto
1928/29., ki recipira nekatere določbe (čl. 297,
302, 303, 326 itd.) iz finančnega zakona za leto
1927/28. Po daljši debati se sklene, naj bodo naši
predlogi jasni in kratki ter naj obsegajo tri dele.
Prvi del na bi navajal vse tiste določbe za leto
1927/28., ki bi jih bilo črtati, II. del naj bi bil tol-
mač naših teženj z ozirom na določbe fin. zakona
za leto 1927/28., v III. delu pa naj bi predlagali
amandmane k fin. zakonu za leto 1928/29., ki naj
se tičejo naših specialnih zahtev. Po diskusiji, ki
se je udeležo gg. Kalašič, Svetek, Franetič, Mah-
kovec in Lilleg, se soglasno sklene, naj Zveza v
Ljubljani in v vseh večjih mestih Slovenije te-
kom meseca marca priredi manifestačna zboro-
vanja radi stanovanjskega vprašanja ter ukinitve
stanovanjskega zakona s 1. majem 1928. Ta zbo-
rovanja naj bi se vršila v kooperaciji z Udruže-
njem jugoslovenskih železničarjev in brodarjev,
z invalidskim udruženjem ter z društvom stano-
vanjskih najemnikov. Tajniku Bekšu se naroči, da
stopi z imenovanimi organizacijami v potreben
pismen stik.

Gospod Lilleg poudarja v daljšem izvajanju
predlog narodnega poslanca dr. Sečerova, ki je
v finančnem odboru predlagal, naj se radi uravno-
vešenja državnega proračuna za leto 1928/29. re-
ducirajo državnim nameščencem draginske do-
klade. Da ta predlog ni bil osvojen, je predvsem
zasluga energične predstavitve Glavnega Saveza,
ki je na kompetentnih mestih takoj interveniral.

Gosp. Jakše je v stvarnem izvajanju na-
glašal potrebo najvrstnejšega strnjenja vseh na-
ših organizacijskih sil, ker so izkušnje zadnjih let
pokazale, da Glavni Savez ne vrši svoje nalogo
tako, kakor bi jo moral in da niti glede reorgani-
zacije samega sebe, niti glede reorganizacije
drugih pokrajinskih Zvez ni dosle ničesar pod-
vzel, čeprav je negov Statut že od meseca de-
cembra 1926 v veljavi. Treba je, da končno resno
in preudarno razmišljamo, kam nas bo dovedla
nedelavnost. Ako ne drugače, moramo svojo moč
preizkusiti sami brez Glavnega Saveza. Če se
bodo neuspeli leto za letom ponavljati, moramo
končno načeti vprašanje, zakaj pravzaprav imamo
organizacije in če pridemo do zaključka, da so
odveč, potem nam ne preostaja drugega, kakor
da likvidiramo in začnemo z organizacijo, ki bo
na solidnejši in samozavestnejši podlagi.

IV.

Društvo državnih policijskih nameščencev in
upokojencev nam je poslalo dopis, v katerem nam
sporoča, da bi pristopilo k Zvezi pod pogojem,
ako se mu koncedira, da plačuje od vsakega čla-
na po 50 par na mesec in eno mesto načelstva.
Obenem zahteva, da mora Zveza vse njegove
prošnje in spomenice predlagati merodainim me-
stom s priporočilom, ne da bi jih kaj izpreminjala
ali sicer popravljala.

Predlog imenovane reorganizacije se z ozirom
na sklep našega občnega zbora z dne 8. januarja,
ki je določil mesečno članarino po 1 Din za vsa-
kega člana, soglasno odkloni.

Ker je dnevni red izčrpan, zaključí načelnik
sejo.

Vestnik.

Vesele velikonočne praznike želi vsem naroč-
nikom in prijateljem — Uredništvo, Uprava.

Opozorilo. Današnja številka zaključuje I. čet-
rtletje t. l. Priložili smo ji položnice za vse gg.
naročnike in jih vljudno prosimo, da z njimi ob-
nove naročnino za drugo četrtletje. Kdor ima na-
ročnino že plačano, naj izvoli položnico vporabiti
za pridobitev novega naročnika ali prispevkov za
tiskovni sklad. — Zastanki na naročnini vedno
naraščajo. Prosimo torej ponovno vse, ki so ka-
korkoli v zamudi z naročnino, da nam jo gotovo

v najkrajšem času poravnajo. Dolžne vsote, računano do vštote 31. marca t. l. smo jim označili poleg naslova. Kdor ne more plačati vsega zastanka, naj pošlje vsaj nekaj, da ne bo dolg vedno večji. Pripominjamo, da so vpoštevana vsa dosežanja odplačila na naročnini in da znači poleg naslova z rudečilom zabeležena vsota znesek, ki je z 31. marcem 1928 še na dolgu. — Kdor bo ostal tudi za ta opomin gluhi, mu bomo pač morali list ustaviti, zaostanek pa iztirjati drugim potom. Ker vse prošnje uprave z nabiralnimi polami, vsi pozivi, Zveze in posameznih organizacij niso dosegli tega, da bi naše glasilo razširili tako, kakor bi bilo želeli in pri malo večji stanovski zavisti in solidarnosti tudi prav lahko mogoče, mora uprava, brezpogojno vstrajati na tem, da vsak, ki je list naročil in ga redno prejema, tudi redno plača naročnino. Zastonjkarji so naši škodljivci, ki jih prav uljudno pa odločno odklanjamo. — Uprava.

Gostaščino in slične občinske davščine od najemnin za stanovanja (vodarino, kanalščino, gasilne doneske itd.) plačujejo v vsej državi državni nameščenci v Sloveniji. Poskrbeli smo za to, da se je član zveze drž. nameščencev v konkretnem primeru pritožil proti rešilu mestnega magistrata v Ljubljani, ki brani svoje fiksno stališče proti drž. nameščencem. Kot druga upravna instanca ima sedaj besedo občinski svet ljubljanski. Državno nameščenstvo je zelo radovedno, kakšno stališče bodo v tem vprašanju zavzele politične stranke, ki so v ljublj. občinskem svetu zastopane. — V prihodnji številki objavimo velezanimiv čla-

nek o teh spornih dokladah iz peresa odličnega strokovnjaka — jurista, na kar že sedaj opozarjamo.

Vabilo

na redni občni zbor Okrožne skupine državnih nameščencev in upokojevcev v Mariboru, ki se bo vršil dne 30. marca 1928 ob 19.30 uri v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo odbora.
2. Poročilo preglednikov računov.
3. Razprava o točkah 1—2 dnevnega reda in event absolutorij.
4. Volitve novega odbora.
5. Slučajnosti.

Po končanem občnem zboru se vrši na istem kraju in z istim dnevnim redom občni zbor Samopomoči jugoslov. drž. uslužbencev in upokojevcev v Mariboru.

Berite, uvažujte! Siloma prekinjeni Vaš stari naročnik vljudno prosi, da mu pošljate zopet »Naš Glas« na spodaj navedeni naslov. Blagovelite priložiti listu tudi položnico, da poravnam naročnino že naprej. Na »upanje«, na »puf« prejemati list — je za nas v kljub naši finančni mizeriji — sramota! Ali se ne bori naš dični »Glas« za naše vitalne interese?! — Naj prinese te odkrite besede Vaš »Vestnik« vsem cenjenim naročnikom »Našega Glasa« kot glasen memento. K. J. V Franciji. Ob istem času kot nemški uradniki so uspeli tudi državni nameščenci Francije; izvo-

jevali so si povišanje plač. Smo že pisali o tem. V eni prihodnjih številki bomo objavili nekaj lestvic o tej regulaciji. In če tudi so kolegi iz Francije dosegli znaten uspeh, vendar se bore žilavo, da dosežejo revalorizacijo predvojnih prejemkov, kajti revalorizacija s poslednjim poviškom ni še vsepovsod dosežena. Velika borba je pa še v teku, od kdaj naprej se naj izplačujejo sedanji novi prejemki. Nameščenci zahtevajo, da se jim izplačajo novi prejemki že od 1. avgusta 1926 dalje, vlada pa vztraja na svoji prvotni nameri, da šele od 1. januarja 1927 dalje.

Čudna rešitev Državnega sveta. Nekemu tovarišu je bila ob prevedbi odbita vsa vojna službena doba in nenakupljena aspirantska leta. Ker ni bil v vojni kot redni vojak, ampak je bil samo kot poštni uradnik dodeljen vojnemu telegrafu (dobival je ves čas tudi civilno plačo), se je pritožil na Državni svet zaradi nešteti te dobe. Pa tudi za aspirantska leta se je pritožil, kajti po prejšnjih predpisih se mu sicer niso štela v pokojnino, ker jih ni nakupil, pač pa so se štela v napredovanje, katere pravice mu zakon ni vzel. Državni svet je priziv kot neutemeljen odbil, taksa 100 Din. Ker je bila razsodba tako očitno napačna, zlasti glede vojne dobe, je napravil proti tej razsodbi prošnjo za obnovitev postopanja. Odgovor: ni podlage za obnovitev. Taksa: 100 Din. Tako je plačal 200 Din in Državni svet mu je vojno dobo obkrajal odbil, pa se mu kljub temu šteje, ker mu jo je priznalo — ministrstvo. Pač samo pri nas mogoče!

C. J. Hamann, Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Obiščite novo urejeni oddelek za **gospode**

Trpežno blago
Najnižje cene
Modna trgovina za dame in gospode

A. Šinkovec nasl. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 18, 19.

Tovariši! Kupujte svoje potrebščine le pri trdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Ivan Perdan nasledniki, Ljubljana
Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.
Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic.
Najnižje dnevne cene! Postrežba točna in solidna.

Kr. Dvorni dobavitelj
Anton Verbič, Ljubljana
Delikatese — špecerija
Solidna postrežba, zmerne cene.

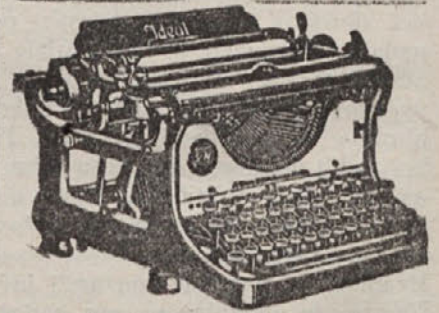
Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC
Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.
Priporočata razno pomladansko in poletno blago. — Vedno v zalogi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.
Na obroke proti garanciji uradov.

Razširjajte »NAŠ GLAS«

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Pisalni stroj »IDEAL« modela D
najmodernejša konstrukcija.
The Rex Co
LJUBLJANA, Gradišče številka 10.

Priporoča se
I. ČERNE
Ljubljana, Dunajska cesta 28
Zaloga pohištva in tapetništvo.

Cenejše kot pri razprodajah
se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri
J. TRPIN, Maribor
Glavni trg številka 17.

Fran Igljč krojaški atelje
LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezene, čipke, razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in krojače v največji izbiro samo pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Tovariši!

Najboljše blago!

Najnižje cene!

Tovarišice!

Že stanovska zavednost veleva, da podpiramo pri nabavah svojih potrebščin v prvi vrsti svoje lastne ustanove. Veliko bolj pa smo v svojem interesu dolžni to storiti tedaj, ako nam nudijo te ustanove večje ugodnosti in večje koristi kot tuje. Ena izmed takih ustanov je naša

Telefon številka 2421.

Nabavljiva zadruga državnih nameščencev v Ljubljani, Vodnikov trg številka 5.

Čekovni račun 12,416

Ona nam nudi banaško moko, sladkor, kavo, olje, mast, sploh vse špecerijsko in kolonijalno blago najfinejši vrste po najnižjih cenah, ki so mogoče. Velika izbira dežnikov, predpražnikov in najfinejših in najtrpežnejših čevljev lastnega izdelka. V zalogi najfinejši sifon, platno in srajce za gospode po najnižjih cenah.

Drva in premož vsak čas na razpolago. Dostavlja se blago na dom in dovoljujejo se olajšave pri plačilu. Zadovljiti svoje člane je te zadruge najvišji cilj! Da je blizu tega cija, dokazujejo stalni in dnevno novo pristopajoči člani-odjemalci.

Tovariši! Tovarišice! Pristopite k tej zadrugi in kupujte v njej!

Kdor kupuje v svoji zadrugi, kupuje pri sebi!